

- інтегральна компетенція – це здатність розв'язувати задачі під час професійної діяльності із застосуванням персонального комп'ютера, комп'ютерних програм;
- загальні компетенції – це здатність застосовувати знання в практичній діяльності, робота в команді, взаємодія з іншими колегами;
- використовувати інформаційні технології;
- вчитися, аналізувати і синтезувати інформацію, оцінювати свій результат роботи;
- фахові компетенції – це здатність визначити місце, джерело необхідної інформації, одержувати її, опрацювати, аналізувати;
- застосовувати інформаційні технології, комп'ютер у медичній галузі;
- уміти працювати з персональним комп'ютером, виконувати пошук медико-біологічних даних із використанням інформаційних технологій, обробляти їх.

Отже, розвиток особистісного зростання і формування нових якостей, здатних забезпечити конкурентоспроможність у швидко мінливих умовах праці педагогів вищих медичних закладів освіти зумовили розробку і впровадження інноваційних технологій в умовах медичного вишу. З огляду на те, що в динаміці вікового складу науково-педагогічних кадрів останніми роками відбувається збільшення частки молодих фахівців, першочерговою проблемою стає наголошення вищевказаних аспектів із метою подальшої підготовки кадрів науково-педагогічного складу медичних ЗВО з урахуванням нових вимог до викладання в медичній освіті в умовах сучасної дійсності. Вирішення означених питань дозволить забезпечити розвиток наукового й інноваційного потенціалу медичних наукових організацій і закладів вищої освіти та створити умови для підвищення конкурентоспроможності системи охорони здоров'я України.

Список використаної літератури

1. Лобач Н. В. Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів при вивченні медичної інформатики / Н. В. Лобач, С. Ю. Оленець, О. В. Сілкова // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : навч.-наук. конф. з міжнародною участю. – Полтава, 2017. – Т. 1. – С. 89-90.
2. Сілкова О. В. Педагогічна технологія візуалізації навчальної інформації / О. В. Сілкова, Н. В. Лобач // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – 2018. – Вип. 62. – С. 180-183.
3. Сілкова О. В. Нові альтернативні інформаційні системи навчання / О. В. Сілкова // Наука і сучасність. – Т. XXIV. – 2001. – С. 112-119.
4. Сілкова О. В. Застосування засобів мультимедіа під час самостійної роботи студентів / О. В. Сілкова // XIII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти». – Тернопіль, 2016. – Т. 1. – С. 271–272.
5. Сілкова О. В. Дидактичні умови впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в процес навчання медичної та біологічної фізики іноземних студентів / О. В. Сілкова, Н. В. Тронь, Н. В. Лобач, Ю. П. Ткаченко // Світ медицини та біології. – 2013. – № 2 (37). – С. 182-183.

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Скікевич М.Г., Волошина Л.І.

Українська медична стоматологічна академія

Висока професійна компетентність майбутнього лікаря передбачає глибокі знання предметів. Перш за все необхідно навчити студентів і молодих фахівців самостійно чітко формулювати завдання й цілі. Організацію науково-дослідницької роботи зі студентами й учнями кафедр можна ототожнювати з компетентним підходом у освіті.

Ключові слова: навчання, компетентність, науково-дослідницька робота, рівень знань, творчий підхід, розвиток наукового мислення, дослідницька робота.

The high professional competence of the future doctor requires a deep knowledge of the subjects. First of all, it is necessary to educate students and young professionals to clearly define the tasks and goals. Organization of research work with students can be equated with a competent approach in education.

Keywords: training, competence, research work, level of knowledge, creative approach, development of scientific thinking.

У наш час час відповідно до загальноосвітніх тенденцій в Україні відбувається становлення нової освітньої парадигми — навчання на основі формування різних компетенцій, що знайшло відображення в освітніх стандартах нового покоління.

Вимоги, які пред'являють до фахівця, мають надзвичайно широкий діапазон і стосуються не тільки спеціальних знань, а й самої особистості лікаря в цілому.

Висока професійна компетентність майбутнього лікаря передбачає глибокі знання предметів. Перш за все необхідно навчити студентів і молодих фахівців самостійно чітко формулювати завдання і цілі. Сподіваємося, що потім вони зможуть адекватно сприймати і вирішувати ситуаційні завдання на роботі та в особистому житті [1].

В усі часи, коли навчання мало на меті дати освіту, акцент робили на вміння навчити студента (учня) вчитися самостійно. Сьогодні ця мета також актуальна. Людина — це істота, яка здатна до самонавчання, тому що вона володіє свідомістю і мисленням.

Для цього людині потрібен інструмент. За допомогою цього інструменту вона зуміє організувати пізнання навколишнього світу. Таким «інструментом» є набір методів пізнання навколишнього світу, знання загальних принципів буття. Зрозумівши метод, студент буде самостійно й успішно застосовувати його до різних стереотипних завдань.

У педагогіці – це «тренування загальної здатності до подальшого самонавчання», або знамените «навчитися вчитися». Якщо називати коротко, то це розвиток логічного мислення.

Актуальність компетентного підходу у вищій школі визначається потребами вітчизняної системи охорони здоров'я. Компетентність – це здатність фахівця будь-якого профілю застосовувати наявні знання для вирішення практичних завдань. Ці завдання зумовлені його повноваженнями, обов'язками професіонала, які базуються на досвіді та його інформаційній грамотності.

Уточнимо, що компетентність спеціаліста не може бути просто набором знань із конкретної спеціальності, а також трудових навичок і досвіду роботи в певній сфері. Професійна компетентність охоплює необхідність самоосвіти, високий рівень виховання і самовиховання. Вона так само містить уміння прогнозувати діяльність, оцінювати її результати і за бажання чи необхідності займатися дослідницькою діяльністю. Ось така компетентність змушує особистість не зупинятися на своєму шляху розвитку, мотивує на продовження пізнавального процесу. Отже, фахівець здобуває все нові знання, новий досвід, розвивається його творче мислення, виникає необхідність працювати над собою. З мірою зростання компетентності лікаря відбувається підвищення його конкурентоспроможності на ринку праці. У наш час цінується не просто фахівець, а ініціативний співробітник із творчим підходом у своїй професії.

Вимоги до навчання у вищій школі дуже високі. Велике значення також має виховна робота. На цих освітніх базисах і формується компетентний підхід.

Найбільшого значення ми як викладачі вищої школи надаємо формуванню функціональних компетенцій. Вони є характеристиками конкретної лікарської особистості й лікарської діяльності. Базові компетенції уточнюють специфічні особливості конкретної медичної професії. Формування функціональних і базових компетенцій відбувається в процесі реалізації навчального плану.

Відомий психолог Ю.Б. Гіппенрейтер вивела формулу щодо чотирьох результатів будь-якого навчання. Якщо студент чомусь вчиться, то він набуває або не набуває чотири варіанти знань. З цими результатами, як з особистим скарбом, він виходить потім у життя. Скільки на виході буде в студента багажу – залежить також від особистості викладача. Перший результат навчання найочевидніший. Це знання, вміння, навички, за якими студенти і прийшли. Другий результат навчання – це знамените «навчитися вчитися». Це здатність до подальшого самонавчання. Третій результат – це самооцінка, або емоційний слід. Слід, який залишається від занять цим видом діяльності.

Пройшовши навчання, студент отримує або задоволення собою і світом, або розчарування. Результати освіти приводять або до любові, або до ненависті до цілих галузей знань. Головне – вони приводять або до підвищення впевненості в собі, або ж до її зниження.

Четвертий результат навчання – пам'ять про педагога. Ця пам'ять впливає на особисте ставлення до предмета. Якщо студент і викладач залишилися задоволені один одним, студент чітко буде уявляти своє місце у світі. Це місце для нього буде сповнене позитиву. Якби проблеми і сумніви не трапились у майбутньому, позитивний досвід спілкування не дасть йому втратити віру в себе і своє ремесло [2].

Ключові компетенції притаманні та є загальними для всіх професій і спеціальностей. Вони визначаються як універсальні, а їхня наявність необхідна для отримання високого рівня освіти. Надалі цей рівень компетенцій буде і мусить сприяти успішному кар'єрному росту.

Які ознаки ключових компетенцій заслуговують нашої пильної уваги? Можна виділити такі поняття: багатофункціональність, інтегративність, міждисциплінарний характер і багатовимірність. Усі вони формують нову компетентність, яка не обмежує лікаря вузькою спеціалізацією, а сприяє безперервному творчому пошуку.

Низка авторів виділяють так само дослідницьку компетентність, яка формується тільки за умови дослідницької діяльності. У цьому разі формуються власні ідеї.

Які ж завдання необхідно вирішувати в організації дослідницької діяльності лікаря? Перше завдання – це виховання особистості, друге – сприяти розвитку наукового мислення.

Формування навичок дослідження, розвиток дослідницького типу мислення, уміння аналізувати й узагальнювати результати пошуку, критично сприймати доступну інформацію – провідна мета науково-дослідницької діяльності. Нові знання і процес їх здобуття посилюють особисте зростання. Творча дослідницька робота дає конкретний результат – засвоєння нових знань.

Результатом досліджень може бути вирішення конкретних і важливих завдань у медицині. Так, у кожному навчальному закладі функціонують студентські гуртки. На кожній кафедрі студенти мають можливість підвищити рівень своїх знань, навичок і умінь. Організація наукового студентського гуртка сприяє формуванню вищезгаданих компетенцій. Перш за все студенти беруть участь у конференціях свого навчального закладу, мають можливість брати участь у республіканських, міжнародних конференціях. Готуючи доповіді, виступи, аналізуючи результати досліджень, студент отримує досвід самостійної роботи, вчиться доводити і захищати свої ідеї [3]. Такі навички вкрай необхідні в самостійній професійній діяльності. Підсумком дослідницької діяльності студентів стає щорічна наукова конференція. Саму організацію науково-дослідницької роботи зі студентами й учнями кафедр можна ототожнювати з компетентним підходом у освіті.

Список використаної літератури

1. Богуцкий М.И. Подготовка врачебных кадров на клинической кафедре медицинского университета / М.И. Богуцкий, В.М.Цыркунов // «Образование и наука 21 век – 2010»: материалы за VI Международна научна практична конференция. – София, 2010. – С.60-62.
2. Онищенко Л.Ф. Анализ влияния симуляционного обучения на уровень освоения практических навыков в системе подготовки врача-стоматолога с точки зрения студентов на основании социального опроса/ Онищенко Л.Ф., Иванова О.П., Фурсик А.И., Куркина О.Н. // Современные наукоемкие технологии. – 2016. – № 8-1. – С. 135-139.
3. Петриченко Е.Н. Проблемы обеспечения качества образовательных услуг в условиях конкурентной экономики / Е.Н. Петриченко // БЕЛ.-Высшая школа. – 2007. – № 2. – С. 63-64.